

Verdal kommune
Sakspapir

Situasjonsbeskrivelse for barnevernstjenesten i Verdal kommune november 2010

Saksbehandler: Bente Nestvold	Arkivref: 2010/9006 - /
E-post: bente.nestvold@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74048396	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Verdal	17.11.2010	68/10

Rådmannens innstilling:

Saken tas til orientering.

Vedlegg:

Rundskriv Q-31/2010 fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.
Retningslinjer for satsing på kommunalt barnevern 2011.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Status

Antall nye meldinger er pr. 01.11.10. er 138. Det er en stor økning i alvorlige og akutte meldinger. Fortsetter utviklingen vil vi ved årets slutt ha mottatt ca 166 nye meldinger for hele året. Disse skal gjennomgås innen en uke og undersøkes innen 3 måneder. Et godt hjelpetiltak forutsetter en god undersøkelse. Vi har de siste årene hatt fristoverskridelser selv om vi, etter oppfordring fra politikerne, har forsøkt å prioritere å overholde fristene. Derfor har Verdal kommune hatt færre fristoverskridelser enn sammenlignbare kommuner i fylket. Ved å gjøre en slik prioritering har dette gått på bekostning av andre lovpålagte oppgaver, bl.a. iverksetting og oppfølging av hjelpetiltak og oppfølging av barn i fosterhjem samt ettervern for ungdom. Barneverntjenesten har i dag 190 aktive saker. Av disse er 44 plassert utenfor hjemmet. Hver saksbehandler har i gjennomsnitt 24 saker. Dette er langt over landsgjennomsnittet som ligger på ca 15 saker pr. saksbehandler. I tillegg har leder har 6 saker. I 2008 hadde barneverntjenesten 175 aktive saker og 32 barn plassert utenfor

hjemmet. Av de sakene ansatte nå jobber med er det 29 barn født i 2007 eller senere og i to saker jobber vi ift til gravide.

Det har vært en voldsom økning i plasseringsutgiftene de siste årene på grunn av tyngre vansker. Det er svært ofte frikjøp av fosterforeldre fra jobb og det er sjelden at KS' satser for fosterhjem er tilstrekkelige.

Det er et lovkrav at alle barn med tiltak skal ha en tiltaksplan. Likeledes skal barn med omfattende behov fra flere tjenester ha en individuell plan. Det er barneverntjenestens ansvar å sørge for at individuell plan utarbeides.

Hovedtrekk i sakene

Små barn

Det er ikke så stor økning i antall nye meldinger hittil i år sammenlignet med samme periode i fjor. Endringen ligger i type saker og at alvorlighetsgraden i alle sakene er større. Kommunen har hatt en stor økning i saker som angår ufødte og nyfødte. Disse sakene er svært omfattende og mange av mødrene krever omfattende undersøkelser og tiltak. I forkant må det brukes mye tid på motivasjonsarbeid. Disse sakene krever også et utstrakt samarbeid med andre tjenester - noe som er en forutsetning for å gi best mulig hjelp, men som mer svært tidkrevende for den enkelte saksbehandler.

Ungdom

Selv om Verdal har stort fokus på tidlig intervensjon så er det fortsatt et stort behov for bistand i saker som gjelder ungdom. Her er psykiske vansker, høyt skolefravær, vagabondering, konfliktfylt hjemmesituasjon, rus m.m. gjennomgående problemer. Ofte har problemene vedvart over tid når barneverntjenesten kommer i kontakt med ungdommene så disse sakene utfordrer oss faglig på en annen måte enn hva tilfellet er i småbarnsfamilier. Barneverntjenesten har begrenset tilgang på hjelpetiltak i egen kommune og må kjøpe mange hjelpetiltak fra Bufetat.

Ettervern

Nytt i barnevernloven er at ungdom som har tiltak fra barneverntjenesten ved fylte 18 år skal ha et tilbud om ettervern. Forskning viser at barn som har mottatt barneverntiltak og deretter et godt ettervernstilbud, klarer seg bedre i voksen alder. Så og si alle som har vært plassert utenfor hjemmet ønsker ettervernstiltak og flere av dem har behov frem til de er 23 år. Hjelpetiltaket er ofte svært omfattende og disse vil ha behov for bistand fra det øvrige hjelpeapparatet i langt frem i tid. Verdal kommune har flere ungdommer på omfattende ettervern. Noen av disse koster over en million pr. år. Bufetat kan, etter søknad, refundere deler av beløpet men aldri utover 20 år. Det er nødvendig at samhandlingen mellom barnevernet og NAV styrkes.

Vold og overgrep

Voldssaker og grove overgrepssaker har også økt. Politiet er mer offensive i slike saker nå og sender flere meldinger til barneverntjenesten. Barneverntjenesten er ofte observatører ved dommeravhør og har et stort ansvar der det fremkommer lovovertridelser.

Barn og unge med minoritetsbakgrunn

I løpet av det siste året har vi også fått meldinger om mistanker om kjønnslemlestelse og tvangsgifting. Dette er vanskelige saker som krever mye - både faglig og tidsmessig. Tolketjenesten må koples inn samt at vi samarbeider med de i kommunen som har mest kompetanse på minoriteter.

Denne uka fikk Verdal kommune melding om en sak som gjelder menneskehandel. Dette er et ukjent fagfelt for ansatte og krever skolering i et helt nytt fagområde. Det er nødvendig å styrke barneverntiltak med et minoritetsperspektiv.

Fylkesnemnd og det øvrige rettsystemet

Omsorgsovertakelser er alvorlige og krevende saker for barneverntjenesten. Det kreves grundige utredninger og i de fleste tilfeller skal det ha vært forsøkt omfattende hjelpetiltak. Det kan være svært utfordrende for barneverntjenesten å fortelle den enkelte familie om denne alvorlige beslutningen og av og til kan det avstedkomme trusler og krevende situasjoner. Deretter skal saken skrives, ansatte skal samarbeide med kommunes advokat. Saksbehandlerne skal fortsatt forholde seg til familien og dennes advokat og det skal legges frem sak for Fylkesnemnda. En krevende oppgave - både for den enkelte saksbehandler og for barnevernleder. En ny trend er at så og si alle sakene ankes videre i rettssystemet. Stort sett stopper det etter behandling i Tingretten kommunen har også ved flere anledninger møtt i Lagmannsretten og i vår ble en sak forsøkt fremmet for Høyesterett. Saken ble avvist. Barneverntjenesten anket selv en sak inn for Lagmannsretten i januar i år, fikk den gjennom "nåløyet" og fikk medhold.

Av og til er det nødvendig å gå til det skritt å foreta et såkalt akuttvedtak. Dette er i saker hvor det er alvorlig bekymring for barnets liv og helse og hvor barnet kan bli skadet ved å forbli i hjemmet. Vi hadde en slik sak i oktober i år. Dette var en dramatisk opplevelse for alle involverte parter hvor bistand fra politi var nødvendig.

Vurdering:

Målet vårt er at alle som trenger hjelp fra barnevernet skal få det. Barna skal få rask hjelp og hjelp som virker. For å nå dette målet må kommunen ha et barnevern som er godt rustet - med både nok ansatte og god nok kunnskap om hvordan de mest utsatte barna skal få den beste hjelpen. Der er vi ikke i dag. Barneverntjenesten har ikke nok bemanning. Barneverntjenesten er en "kunnskapsbedrift" og vi må hele tiden ha tid og mulighet til å oppdatere kunnskap. I tillegg til de ordinære oppgavene skal ansatte drive med tiltaksutvikling. Det er et mål å utvikle gode kommunale tiltak slik at det i mindre grad må kjøpes tjenester. Kommunen har fokus på nye metoder som foreldretrening, familieråd og familie- og nettverksmøter. Det er et stadig høyere krav om individuelt tilpassede tiltak.

Et godt tilbud til disse barna forutsetter også et utstrakt samarbeid med andre kommunale og statlige tjenester. Kommunen jobber videre med de helhetlige planene for oppvekstsektoren og her er barneverntjenesten en viktig aktør. Kommunen skal drive med forebyggende arbeid - både på universelt, selektert og indikert nivå og i

denne sammenhengen skal barnevernet først og fremst jobbe med de mest risikoutsatte barn og unge og deres familier - primært på indikert nivå. Tidlig innsats på indikert nivå står og faller på om en makter å oppdage risikogruppene tidlig nok og at de tiltak en velger er endringsorienterte. Tidlig innsats kan sies å være knyttet til barnekonvensjonen; barnets rett til å utvikle seg i tråd med sine forutsetninger, behov og potensial (Kvelling 2010). Barnevernet skal jobbe med forebyggende tiltak ovenfor risikoutsatte barn og unge med problemer. For barn og ungdom gjelder det å beskytte, stimulere og forsterke de positive lærings- og utviklingsbetingelsene som finnes og gi nye impulser eller sette inn støtte, -endrings- og kontrolltiltak ved behov. Barnevernet skal jobbe i tett samarbeid med andre hjelpeinstanser som bistår utsatte barn og unge og deres familier.

Det er på nasjonalt plan bred enighet om at saksbehandlerkapasiteten i barnevernet må styrkes dersom tjenesten skal ha en forsvarlig kvalitet fremover.

Bemannings situasjonen i Verdal

Det er høy kompetanse og stor motivasjon og innsatsvilje blant ansatte i barneverntjenesten i Verdal. Bemanningssituasjonen er imidlertid prekær etter et ekstremt arbeidspress og krevende saker over lang tid. Dette viser seg etter hvert i økende sykefravær og økt slitasje blant de som ikke blir syke. Barnevernet i Verdal er bemannet langt under landsgjennomsnittet og også under sammenlignbare kommuner i fylket.

Et prioritert område framover er å sikre forsvarlig drift i en svært presset situasjon hvor en må prioritere de mest alvorlige og akutte sakene - sett opp mot barnets alder og særlige behov. I tillegg må kommunen sikre en tilpasning til de nye lovendringene som gjelder bl.a. tiltaksplaner, tilbakemelding til melder, individuell plan og ettervern og sikre strengere krav i saker om tilbakeføring til opprinnelig familie.

Det er nødvendig å gå inn og se på muligheten for å redusere belastningene i arbeidssituasjonen for den enkelte saksbehandler og sikre en tilstrekkelig bemanningssituasjon. Det er alvorlig at det kommunale barnevernet utsettes for så stor slitasje fordi dette påvirker mulighetene for å gi et forsvarlig barneverntilbud.

Øremerkede midler fra staten for 2011.

Barne- og likestillingsdepartementet v/Fylkesmannen skal for 2011 fordele øremerkede midler til styrking av kjernebarnevernet, dvs. primært til saksbehandling. Midlene til barneverntjenesten er øremerket for å sikre at lovpålagte oppgaver etter barnevernloven blir ivaretatt og stillingene skal komme i tillegg til eventuelt andre budsjetterte stillinger til barnverntjenesten. Fordelingen foregår etter søknad fra den enkelte kommune. Søknaden skal være behandlet av kommunestyret eller det organ som kommunestyret har delegert myndighet til. Departementet har lagt ut søknaden på sine nettsider og den skal sendes elektronisk. Verdal kommune søker om midler til 2 årsverk til saksbehandlerstillinger i barneverntjenesten.